

Dieta w nadciśnieniu tętniczym

Zastosowanie i cel diety.

Nadciśnienie tętnicze jest jednym z głównych czynników ryzyka chorób układu sercowo- naczyniowego oraz jednym z czynników powodujących udary mózgu.

W etiologii nadciśnienie dzielimy na pierwotne i wtórne.

Przyczyną wystąpienia pierwotnego nadciśnienia tętniczego są : nadwaga, otyłość, nieodpowiednie nawyki żywieniowe (m.in. nadmiar soli w diecie), nadużywanie alkoholu, palenie papierosów i przewlekły stres.

Wtórne nadciśnienie tętnicze, które może być spowodowane m.in.: chorobą nerek, zaburzeniami endokrynnymi (choroba Cushinga i zespół Conna), ciążą, zwężeniami aorty, lekami (sterydy, środki antykoncepcyjne).

Głównymi czynnikami przyczyniających się do powstania nadciśnienia są :czynniki żywieniowe, nadwaga i otyłość, dlatego ogranicza się zapotrzebowanie energetyczne do 1700-2200kcal.

Charakterystyka diety

W diecie należy ograniczyć tłuszcze zwierzęce na rzecz ryb i olejów roślinnych oraz chudych produktów nabiałowych i orzechów.

Białko podajemy w ilości 1 g na 1kg wagi ciała – dieta bogatobiałkowa podnosi ciśnienie , natomiast obniża bogatowęglowodanowa.

Rezygnujemy z pełnego mleka i jego pełnotłustych przetworów, tłustych mięs i wędlin, wędzonych ryb, żywności konserwowanej, koncentratów, zup w proszku, gotowych sosów, żółtego sera, chipsów, słonych paluszków, orzeszków ziemnych oraz żywności typu fast Food- hamburgery, zapiekanki , pizza.

Nabiał- wybieramy te o obniżonej zawartości tłuszczu. Wśród produktów nabiałowych warto spożywać fermentowane (jogurty naturalne, maślanki, kefiry).

Celem diety jest znaczne ograniczenie sodu – podaje się 1-3 g soli kuchennej. Przede wszystkim zrezygnować ze stosowania gotowych kostek rosołowych, gotowych bulionów, sosów w proszku, mieszanek przypraw typu. Vegeta, Kucharek. W ich skład wchodzi głównie sól i wiele innych substancji m.in. glutaminian sodu, które szkodliwie działają na układ pokarmowy i sercowo-naczyniowy.

Sól kuchenną można zastąpić solą potasową i łagodnymi przyprawami – stosując czosnek (obniża ciśnienie), majeranek, bazylię, estragon, zieloną pietruszkę, koperek. Wydobędą one z naszych dań smak i aromat, do tego stopnia, że z czasem zapomnimy o tym, że nie mogliśmy obyć się bez soli. Warto solić na samym końcu, bo w wielu przypadkach wystarcza nawet szczypta soli, po to by uwypuklić smak.

Ograniczamy - białe pieczywo, makarony z białej mąki, biały ryż, drożdżowe kasze.

Zwiększyć należy podaż witamin szczególnie witaminy C (przy zastosowaniu leków moczopędnych witamina wydalana jest z moczem).

Spożywać należy surowe warzywa i owoce ze względu na dużą zawartość witamin, błonnika i potasu.

Szczególnie polecane to: banany, brzoskwinie, czarna porzeczka, morele, buraki, brukselka, czosnek, zielona pietruszka, pomarańcze, pomidory, dynia, brokuły, ziemniaki, szpinak, suche nasiona strączkowe, groch, fasola, soja. Zaleca się także orzechy włoskie.

Niektóre z owoców mają także właściwości skutecznie obniżające ciśnienie: najskuteczniejszy – czosnek, aronia, malwa, siemie lniane.

Wskazane są potrawy łatwostrawne, gotowane, duszone bez tłuszczu, pieczone w pergaminie.

Ze względu na dużą zawartość potasu i błonnika polecane jest także pieczywo gruboziarniste, otręby pszenne.

Umiarkowane spożycie alkoholu

Wśród alkoholi, pozytywne działanie ma umiarkowane spożycie 100 ml czerwonego wytrawnego wina.

Jak najwięcej też pij płynów. Od wody, herbaty czy ziółek się nie tyje. Wręcz przeciwnie - wypijanie szklanki wody przed posiłkiem wspomaga odchudzanie. Nie czuje się wtedy ostrego głodu, więc mniej jemy. Unikaj tylko napojów gazowanych.

Dobre efekty można uzyskać stosując 1-2 razy w tygodniu dietę ryżową , ziemniaczaną , owocową .

Dieta ryżowa 250- 300g ryżu ugotować bez soli , podaje się w 5 posiłkach z dodatkiem owoców i warzyw lub w postaci kompotów i soków.

Ziemniaczana – 1 kg ziemniaków ugotować w mundurkach .

Podaje się je 4-5 razy dziennie . Można dodać do nich 500ml, przegotowanej wody z sokiem owocowym lub kompotem.

Są to jednak diety niefizjologiczne -jednostronne obecnie rzadko stosowane.

Przykładowy jadłospis

I śniadanie: musli z jogurtem , kanapka z razowego pieczywa, margaryna do pieczywa, wędlina drobiowa , surówka z jarmużem jabłkiem i olejem

II śniadanie: sok z czarnej porzeczki ,tost.

Obiad: Barszcz czerwony czysty z czosnkiem
risotto z warzywami , sos pomidorowy , surówka
z kapusty pekińskiej z papryką i zieloną pietruszką .
kompot z truskawek

Podwieczorek: banan , drożdżówka

Kolacja: pierogi leniwe , surówka z marchewki i jabłka z orzechami włoskimi , herbata owocowa

Opracowała :Diet. Dypl. Jolanta Gwiazdoń

Na podstawie literatury „Dietetyka Żywienia Zdrowego i chorego człowieka”- wydanie IV

H.Ciborowska , A. Rudnicka .